

Perfil biogràfico-professional dels Governadors del Castell del Port de Sóller i del Castell de Pedra Picada (1715-1808).

Tomeu Caimari Calafat*

RESUM: L'any 1715 l'expedició conjunta dels exèrcits franco-hispans dirigida pel cavaller d'Asfeld retornà el Regne de Mallorca al control de Felip V. La institució virreinal fou suprimida i el Regne de Mallorca esdevingué, com abans havia passat amb València, Aragó i Catalunya una Capitania General. Dins l'entrament militar de la referida Capitania General tenguéren un paper destaca els castells i fortalesses existents a l'illa; la majoria, llevat de qualcuna excepció com Alaró o Santueri, es mantingueren dins l'organigrama militar de la Capitania General, aquest fou el cas de les fortalesses de Sóller i del seu Port. La present comunicació preten donar a conèixer el perfil biogràfico-professional dels individus que esdevengueren els seus governadors entre 1715 i 1808, els quals es caracteritzaren fonamentalment per no ésser ja naturals de la població ni tan sols de l'illa, sino militars professionals pertanyents a l'exèrcit borbònic.

INTRODUCCIÓ

Les primeres referències entorn la gènesi de l'edificació de les fortaleses del Port de Sóller i de la Torre Picada ens les donaren a la segona meitat del segle XIX Fernando Weyler a la seva *Historia Militar de Mallorca*¹ i el prevere Rullán Mir a la seva *Historia de Sóller*². Ambdós expliquen que fou l'augment de les incursions i atacs sarraïns a les costes illenques³, entre elles és clar les de Sóller, que produí fets com la captura dels guardians del port l'agost de 1538⁴ i, especialment, el saqueig de l'oratori de Santa Catalina el dia de Pentecostes de 1542⁵, el fet que determinà la construcció del Castell del Port de Sóller, que fou edificat entre els anys 1543-1545⁶.

Malgrat la construcció d'aquest punt defensiu els atacs sarraïns no cessaren. L'11 de maig de 1561 es produí l'assalt de la població dirigit per Uly

* Professor Ajudant d'Història Moderna de la Universitat de les Illes Balears.

1 *Historia militar de Mallorca: siglos XIII al XVIII*, Ayer, Palma, 1986 (1862).

2 *Historia de Sóller en sus relaciones con la general de Mallorca*, Imp. de Felipe Guasp y Vicens, Palma, 1876, Vol. II. Sección Militar.

3 L'any 1528 es deixaren veure per Campos i Pollença i el 1531 per Sa Calobra. RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, pp. 50-51.

4 RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, Vol. II, p. 55. WEYLER LAVIÑA, F.: *Historia militar...* op. cit, p. 232, situa el fet l'any 1533.

5 RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, Vol. II, p. 59.

6 WEYLER LAVIÑA, F.: *Historia militar...* op. cit, pp. 232-233. RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, pp. 65-67.

Alí, assalt en el que es saquejà l'església⁷. De nou es pensà en construir un nou fort, en aquesta ocasió que dominàs el port per on desembarcaven els pirates sarraïns⁸. Fins l'any 1576 però no començaren els tràmits, dit any el virrei Miguel de Moncada visità i elegí el lloc, reconegut posteriorment per l'enginyer Jorge Fratin i el Mestre de Fortificacions Antoni Saura⁹. Malgrat això fins l'octubre de 1609 no es resolgué la construcció del Castell de Pedra Picada, que començà l'any següent, però que no es finalitzà fins l'any 1623¹⁰.

Rullán Mir ofereix una nòmina, incompleta, dels governadors d'ambdues fortalezes¹¹. El primer alcaid del Castell del Port de Sóller fou Francisco Pons, al qui documentà per primera vegada l'any 1549 i fins la seva mort¹². D'ençà de 1585 la designació del governador recaigué en el rei¹³. Antoni Custurer fou el primer governador de la Torre Picada per nomenament regi, en compensació pels seus serveis a Portugal¹⁴.

Ambdós càrrecs es mantingueren dins l'organigrama militar borbònic implantat el 1715, cal dir que altres fortalezes tradicionals, com els Castells d'Alaró i el de Santueri, desaparegueren d'aquest organigrama per ésser considerats inútils. Tant el càrrec de governador del Castell del Port com del de Pedra Picada foren dotats amb un sou de 20 escuts de velló mensuals¹⁵.

Els Governadors del Castell del Port de Sóller.

El primer governador borbònic del que tenim referència es el tinent "vivo" del *Regiment d'Infanteria de Castella Alonso Rivas*¹⁶. El Capità General

7 RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, vol. II, li dedica tot el capítol III de la Secció Militar. I també vid BOVER ROSELLÓ, J.M^a: *Historia de la expugnación de Sóller por el ejército de Occhiali, capitán pachá de Túnez, y victoria ganada por los vecinos de aquella villa en 11 de mayo de 1561*, Imp. Balear, Palma, 1856.

8 RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, Vol. II, p. 202. De fet aquests perill provocà que al segle XVI les dones d'altres viles no volguessin contreure matrimoni amb els homes de Sóller, vid SERRA DE GAYETA, F.: "Informacions dels Llibres de "Consensus" (Arxiu Diocesà de Mallorca). Segles XVI y VII", *Boletín de la Sociedad Arqueológica Luliana* Tomo XXXIII, (1968-1972), pp. 480-481.

9 RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, Vol. II, p. 203.

10 RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, Vol. II, p. 205 i WEYLER LAVIÑA, F.: *Historia militar...* op. cit, p. 245. Si bé aquests darrer diu que les obres es finalitzaren immediatament.

11 RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, vol. II, pp. 172 (del Castell del Port) i 202 (de Pedra Picada).

12 RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, Vol. II, p. 69.

13 WEYLER LAVIÑA, F.: *Historia militar...* op. cit, p. 233.

14 WEYLER LAVIÑA, F.: *Historia militar...* op. cit, p. 245 i RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, vol. II, p. 207. Aquest darrer refereix a més que Custurer l'any 1615 era a la cort negociant aspectes de la construcció de la fortificació de Pedra Picada. Així per tant Bover errava quan situava el nomenament pels anys 70 del segle XVI. BOVER ROSELLÓ, J.M^a: *Nobiliario Mallorquín*, Imprenta Gelabert, Palma, 1850, p. 124.

15 A finals del XVII el Governador del Port de Sóller cobrava 76 lliures i 16 sous i el Pedra Picada 100 lliures ASAL, *Miscelanea privilegiorum et regionum diplomatum* (Any 1698-1717), Vol. V, Fol. 10v. Referit per WEYLER LAVIÑA, F.: *Historia militar...* op. cit, p. 161.

16 L'oficial "vivo" o "en pie" era aquell oficial actiu, amb ple exercici de les seves funcions i fruint el sou complet, ANDÚJAR CASTILLO, F.: *Los militares en España en el siglo XVIII: un estudio social*, Colección Biblioteca *Crónica Nova* de Estudios Históricos nº 14, Ed Universidad de Granada, Granada, 1991, p. 116.

Marquès de Lede en carta de 17 de març de 1716 comunicava al Secretari del Despatx de Guerra Miguel Fernández Durán haver rebut en carta de 15 febrer del referit any la comunicació del nomenament de Rivas. L'octubre d'aquell any encara seguí al càrrec¹⁷. *El regiment de Castella* fou un dels que participà en l'expedició de recuperació de Mallorca comandada pel cavaller d'Asfeld, romanent després de guarnició a l'illa¹⁸. Amb anterioritat i amb la mateixa graduació de tinent *vivo* el referit Lede li havia atorgat el càrrec de Governador del Castell de Cabrera amb caràcter interí fins que el rei proveís "*por que el reformado que se alla en el, no le considero por proposito respecto de no saber escribir...*"¹⁹.

El següent governador del que tenim constància es el tinent "reformado" **Juan González Vaca**²⁰. El Joan Vaquer referit per Rullán Mir²¹. Juan González o Juan de Vaca, indistintament així se'l refereix, fou nomenat el 23 de juliol de 1717 en substitució del governador anterior, que havia mort²². Romangué al càrrec fins al seva mort ocorreguda el 18 de novembre de 1720. Poc dies abans, el 14 d'octubre, havia disposat obres pies davant Fray Carles Deya, nomenat marmessors a la seva dona Rosa Maria Culbe (sic) i al prevere Antoni Marquès, vicari de Sóller. En les mateixes elegia sepultura al Convent de Jesús de Sóller a la part dreta de la portal²³.

Per substituir-lo fou nomenat **Ignacio García Colorado**, tinent de la companyia del capità Domingo Posse de Castro del primer batalló del *Regiment d'Infanteria de Soria*²⁴, per Reial Despatx expedit a Aranjuez el 23 de maig de 1721²⁵. Prestà jurament pel mateix davant el Capità General el 2 de juliol. Aquest regiment era de guarnició a l'illa des del setembre de 1718²⁶. Rullán Mir el refereix l'any 1721 com a dos governadors: Ignacio García i Ignacio Colorado²⁷. Morí ocupant el càrrec el 22 de setembre de 1723. Per la seva acta de defunció sabem que era natural de Galícia i que era casat amb Jacobina Dereder (sic), viuda de l'alferes Francisco Rodríguez, que aleshores es trobava fora de l'illa, concretament al Castell d'Anvers, d'on el seu fill Pedro Rodríguez era Ajudant Major²⁸. En les mandes pies que García Colorado havia fet el 30 d'agost de 1723, havia disposat que pagats les

17 AGS, GM, Llig. 1.603.

18 AGS, GM, Supl. Llig. 476 i 477.

19 AGS, GM, Llig. 1.603. Lede a Durán (31 desembre 1715).

20 La qualitat d'oficial reformat referia a aquells que quedaven sense plaça per la supressió de les seves unitats al finalitzar una guerra o produir-se una disminució d'efectius per qualsevol circumstància, majoritàriament econòmica, ANDÚJAR CASTILLO, F.: *Los militares...* op. cit, p. 117.

21 RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, Vol. II, p. 172.

22 A Palma se li expedí l'u d'agost, ARM, RP, Llig. 1901, Fols. 45r-46v. Com ja he dit el sou fou de 20 escuts mensuals.

23 ADM, Llibre de Defuncions de Sóller 1715-23 (I/72-D/8), Fol. 106v.

24 ARM, RP, Llig. 1902, com a tal tenia un sou de 32 escuts.

25 A Palma se li expedí l'11 de juny, ARM, RP, Llig. 1901, Fols. 179v-180 i Llig. 1902. Ambdues referències senyalen que el sou era de 20 escuts mensuals.

26 ARM, RP, Llig. 1902.

27 RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, Vol. II, p. 172.

28 Anvers com la resta dels Països Baixos havien estat perduts per Felip V durant la Guerra de successió. El seu pas a sobirania dels Habsburg es certificà pels tractats de pau que posaren fi

despeses del seu funeral el llegat que quedàs havia d'anar a la seva dona o procurador, i que si aquesta era morta al seu fillastre. Disposà ser sepultat amb l'hàbit de San Francesc a l'església parroquial de Sóller²⁹.

Rullán Mir refereix pel 1723 a Francisco Seguí però no hem trobat cap altre referència sobre ell³⁰. El següent governador que documentam és **Manuel Rodríguez**, qui essent sergent elevà memorial sol·licitant el govern vacant del Castell de Sóller³¹, el qual li fou concedí per Reial Despatx de 18 de novembre de 1726³². Fill de Domingo Rodríguez i Elisabeth Rodríguez, era natural del lloc de Sore (sic), a Portugal. L'11 de març de 1741 feu *donatio causa mortis* en poder del notari Joan Morell i l'11 de juny morí. Com el seu antecessor disposà ser sepultat amb l'hàbit de San Francesc al Convent de Jesús de la vila de Sóller, al vas de Sant Antoni de Padova³³.

Dit any de 1741 Rullán Mir documenta a **Gaspar García**³⁴. Aquest Tinent del *Regiment d'Infanteria de Galícia* romangué el càrrec fins la seva defunció, ocorreguda el 8 de setembre de 1743, data en que fou enterrat al Convent de Jesús. Només sabem d'ell, per la seva acta de defunció, que era natural de la Villa de Guaseña (Extremadura), fill de Francisco García i Rosa Maria Cortes (sic)³⁵. El referit *regiment de Galícia* era a l'illa des del juny de 1738 amb motiu dels preparatius de l'expedició que es conformava per recuperar Menorca³⁶.

Vacant el càrrec **Francico Ferrer**, sergent de la companyia del capità García Valderrama del primer batalló del *Regiment d'Infanteria de Sevilla* l'obtingué per Reial Despatx del 26 de gener de 1743. Del qual en prengué possessió per orde del Capità General Vallejo el 25 de març. Degué haver-hi qualche problema amb l'intendent doncs posteriorment es donà orde a aquest perquè abonàs el sou pendent a Ferrer corresponent al període del 25 de març al 16 de maig³⁷. El *regiment de Sevilla*, almenys part d'ell, fou

al conflicte. Conseqüentment em de pensar que Pedro Rodríguez fou partidari de l'arxiduc Carles (Carles VI), si bé no surt però al llistat d'exiliats austracites de principis dels anys 20 del XVIII, STIFFONI, G.: "Un documento inédito sobre los exiliados españoles en los dominios austríacos después de la Guerra de Sucesión", *Estudis* nº 17, 1991, pp. 7-55.

29 ADM, Llibre defuncions de Sóller 1715-23 (I/72-D/8), Fols. 232v-233. Foren els seus marmessors el rector de la població Arnau Barceló i el prevere Antoni Marquès.

30 RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, Vol. II, p. 172.

31 Castelar, Secretari del Despatx de Guerra, amb data de 6 de setembre de 1726 comunicava al Capità General haver rebut el memorial de Rodríguez sol·licitant el càrrec de Governador del Port de Sóller, BM, *Yndice general de todos los papeles que existen en la secretaria del Gobierno y Capitanía General del Reino de Mallorca (1717-1782)*, p. 48.

32 AGS, GM, Llig 5.463, Fol. 208r, amb el sou de 20 escuts igual antecessor. Castelar comunicava al concessió al Capità General per carta del 20 de novembre de 1726, BM, *Yndice general (1717-1782)*, p. 51.

33 ADM, Llibre defuncions de Sóller 1738-1746 (I/72-D/10), 56v. I ARM, PN, M-4050, Fols. 340-341r.

34 RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, Vol. II, p. 172.

35 ADM, Llibre defuncions de Sóller 1738-46 (I/72-D/10), Fol. 69r.

36 Arribà concretament el 24 de juny des del Port d'Alacant, AGS, GM, Leg. 1.259. Laules a Casimiro d'Uztariz (2 juliol 1738).

37 AGS, GM, Llig. 1.289. Amb el sou de 20 escuts. RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, Vol. II, p. 172, el refereix un any abans, això és el 1742. Tal volta ocupà el càrrec primer interinament.

destinat el gener de 1740 a Mallorca com l'anteriorment referit de Galícia per l'expedició que es preparava per recuperar Menorca³⁸. Morí a Sóller el 24 d'abril de 1753 després de rebre els sagraments, el dia abans feu obres pies en poder notari Miquel (sic) Vicens, en les que nomenà marmessors la seva dona Francisca Velarde i a José Cobarruvias, governador de Pedra Picada. Disposà ser enterrat a la parròquia de la vila. Per la seva acta de defunció sabem que els seus pares es deien Pedro Juan i Maria Ferrer, i que ell havia nat a Calaf (Catalunya)³⁹. La seva dona romangué a Sóller, on morí el 31 de desembre de 1785, pocs dies abans d'haver disposat mandes pies amb el Vicari Arbona (28 desembre)⁴⁰.

Mort Ferrer per orde del Capità General el serví en interí **Francisco Canales**, Tinent del *Regiment d'Infanteria d'Àfrica*⁴¹. Aquest regiment també passà a Mallorca a mitjans de 1738 amb motiu de la expedició que es preparava per recuperar Menorca⁴². Canales sol·licità el càrrec en propietat, alejant haver servit al llarg de quaranta anys i tres mesos en qualitat de soldat, sergent, sots-tenent i finalment de tinent, i haver pres part en l'última guerra, però no li fou concedit i el càrrec recaigué en **Fernando de Cañas**, tinent "agregado" al *Regiment d'Invàlids de València* (16 juny 1753)⁴³. Cañas el fruï fins al rebre agregació a un regiment⁴⁴, és a dir, tornar al servei actiu. Possiblement es tractar del Fernando de Cañas, cavaller de l'orde de San Jaume, que amb la graduació de tinent coronel era governador politico-militar de Ciudad Real pel novembre de 1772.

Vacant el govern per la promoció de Cañas es concedí el càrrec a **Lamberto Herman (o Hermann)**, juntament amb l'ascens a capità, per Reial Despatx de 7 de desembre de 1755. Herman servia com a Guardia de Corps de la Tercera companyia, la flamenca, feia vintiu anys, havent pres part en l'última guerra (les campanyes d'Itàlia dels anys 40)⁴⁵: destacava haver actu-

38 El dia 22 de gener de 1740 arribaren 5 companyies d'aquest regiment, GUAL TRUYOLS, S.: *La expedición a Mahón. 1738-1741*, Ed Museo Histórico Militar de Menorca, Palma, 1993, p. 61.

39 ADM, Llibre defuncions de Sóller 1747-1755 (I/72-D/11), Fol. 117r.

40 ADM, Llibre defuncions de Sóller 1783-1791 (I/72-D/15), Fol. 39r.

41 AGS, G.M, Llig. 1.969.

42 GUAL TRUYOLS, S.: *La expedición...* op. cit, p. 32.

43 AGS, G.M, Llig. 1.969. Ensenada acusà haver rebut el testimoni de l'homenatge i jurament el 23 de novembre de 1753, BM, *Yndice general (1717-1782)*, p. 421.

A mes de Canales i Cañas es postulà pel càrrec el sots-tenent Clemente de Arroba, capità de claus de la Plaça d'Eivissa, amb dinou anys de servei. Els memorials de Canales i Arroba foren remets per Capità General Marquès de Cayro a Ensenada el 12 de maig de 1753, AGS, GM, Llig. 1.969.

En quant al regiment d'invàlids el seu origen foren els quatre batallons d'invàlids que Felip V creà després de la Guerra de Successió (Ordenança de 20 de desembre de 1717), destinats a San Felip –abans Xàtiva–, San Lucas de Barrameda, Lugo-La Corunya i Palència, fet pel qual passaren a ser denominats València, Andalusia, Galícia i Castella. Aquests batallons foren agrupats en dos regiments el 1732, que passaren a quatre el 1734 i a cinc el 1758: el abans esmentats més el de Catalunya, BALDUQUE MARCOS, L.M.: *El Ejército de Carlos III : Extracción social, origen geográfico y formas de vida de los Oficiales de S.M.* Tesis Doctoral, Universidad Complutense de Madrid, Madrid, 1993, p. 103.

44 AGS, GM, Llig. 1.969.

45 AGS, GM, Llig. 1.969.

at als setges de Coni i de Tortona (i amb la retirada d'aquesta), les batalles de la Madona del Olmo y de Plasència, el retrobament de les tropes al riu Tidone el dia de San Llorenç, pas del riu Tanaro i a la sorpresa de Codoño⁴⁶. El seu coronel Antonio Barradas en la recomanació que feu d'ell deia: "*es el Guardia mas antiguode las tres compañías, y que por su merito exactitud con que ha servido, y abtitud le considera mui digno del empleo que pretende*" (1 desembre 1755)⁴⁷. Herman romangué al càrrec fins el seu nomenament com Governador de l'Illa de Cabrera (11 juliol 1758), pel qual s'havia postulat a la mort del Bartolomé de Aranda, càrrec el dotat amb trenta escuts de velló mensuals⁴⁸. Posteriorment se li concedí, per recomanació del Capità General, el govern del Castell de San Carles dotat amb un sou mensual de 40 escuts de velló (3 setembre 1761), vacant per la promoció del seu titular, Manuel de Santander al de Bellver⁴⁹. Anys després, precisament a l'endemà de la mort del referit Santander, succeïda el 20 de novembre de 1766, elevà memorial sol·licitant la castellania de Bellver però no li fou concedida⁵⁰. La darrera referència que tenim d'ell es què l'any 1788 encara fruïa el govern del Castell de San Carles amb el grau de capità⁵¹.

Amb la mateixa data en què Herman fou promocionat al govern de Cabrera, la vacant que deixava al Castell del Port de Sóller fou concedida (11 juliol 1758), d'acord amb la proposta del Capità General a **Pedro Guerrero**, tinent del *Regiment d'Infanteria d'Aragó* amb disset anys de servei, "*por haver quedado sin la robustez necesaria de resultas de una caída en campaña*"⁵². Al vacar el govern de San Carles per promoció de Manuel de Santander també sol·licità el càrrec, però no li fou concedit. Pel memorial que elaborà en aquesta ocasió sabem que serví de tinent senzill, de tinent de granaders i, finalment, de *tinient del regiment d'Aragó*, havent actuat a la campanya de Saboia, Archenal, Niça, Piemont, Monferrato, Lombardia i Provença, a l'atac a les trinxeres situades davant de Montalbán, a la pressa d'Oneglia, al setge de Cunio, al pas del riu Tanaro, als bloquetjos de la Ciutadella d'Alexandria, del Castell de Fuentes i de la Fortalesa d'Anciera, Batalla de Plasència, el segon pas de riu del Po, al socors d'Aque, resistència de la Boqueta i al destacament de Gènova on es mantingué tot

46 AGS, GM, Llig. 1.970. Memorial sol·licitant la castellania de Bellver (Palma, 21 novembre 1766).

47 AGS, GM, Llig. 1.969.

48 AGS, GM, Llig. 1.969. Cayro remeté a Eslava el memorial de Herman el 25 de juny de 1758.

49 AGS, GM, Llig. 1.970. El Comandant General de Mallorca remeté a Wall el 26 de maig de 1761 els memorials dels pretendents al Govern de Bellver a la mort d'Antonio Boneo, entre ells el de Hermann.

BM, *Asiento de Reales Despachos, Licencias y prorrogas (1752-1781)*. L'u d'octubre de 1761 es donà compliment al Reial Despatx en el que se'l nomenava.

50 AGS, GM, Llig. 1.970. El Capità General Marquès d'Alós adreçà a Muniain en carta de l 27 de novembre de 1766 els candidats al govern de Bellver arran de la mort de Santander, entre ells de nou el de Herman.

51 *Kalendario y guía de forasteros en las islas de Mallorca, Menorca, e Iviza para el año de 1788*, Impr. Real, 1788, p. 88.

52 AGS, GM, Llig. 1.969.

els temps que l'exèrcit austríac l'atacà. Posteriorment estigué catorze mesos de guarnició al Presidi de Melilla, un any a Gibraltar i disset a Orà⁵³. Guerrero romangué en la castellania del Port de Sóller fins la seva promoció a Ajudant del Segon Batalló del *Regiment de Milícies* (Reial Despatx expedit a San Ildefonso el 3 d'agost de 1764)⁵⁴. El 25 de juliol de 1766 se li concedí el grau de capità d'infanteria⁵⁵.

A Guerrero el succeí **Miquel Padrinas (o Miguel Juan de Padrinas)**, sergent major del *Regiment de dragons de Batavia*, nomenat per Reial Despatx expedit al Buen Retiro el 23 de febrer de 1764, novament d'acord amb la recomanació del Capità General⁵⁶. Padrinas començà a servir en qualitat de soldat el 15 de març 1735, essent ascendit a caporal i a sergent, graduació aquesta que obtingué el 22 de febrer de 1749 i en la que romangué fins el 9 d'abril de 1764. Serví en els *regiments de dragons d'Orà*, de *França*⁵⁷ i el referit de *Batavia*. Actuà a les batalles de Tanaro, de Tidone i de Plasència, en la qual fou ferit; als setges de València del Po i de Tortona i als atacs de Niça i el Varo. Romangué presoner dels anglesos entre el 9 d'abril de 1740 i el 3 de novembre de 1743)⁵⁸, a Menorca⁵⁹. Poc després de rebre la castellania del Port de Sóller sol·licità l'ascens a oficial perquè "*como el Despacho de tal (Governador) no expresa Grado y correspondiendo el de Th.^{te} a los empleados de Ayudante y Plaza de Gobernador*" (Sóller, 31 agost 1767). Finalment se li concedí el grau d'alferes per Reial Despatx expedit a San Lorenzo el 22 d'octubre de 1767⁶⁰. Padrinas fruï el càrrec fins el seu retir a la vila de Felanitx (possiblement la seva vila natal) amb al grau de tinent de dragons (13 març 1774) i un sou de 12 rals i 17 maravedis de velló⁶¹.

Vacant el càrrec fou conferit a **Jaime Ferrer**, sots-tinent agregat a la Plaça de Palma, per Reial Despatx expedit a El Pardo el 12 de gener de 1775⁶². Aquest el març de 1776 ja era mort, doncs per tal circumstància el 2

53 AGS, GM, Llig. 1.970.

54 *Asiento...* (1752-1781). El 3 d'abril de 1764 es donà compliment al Reial Despatx.

55 *Asiento...* (1752-1781), el 3 setembre de 1766 es donà compliment al Reial Despatx expedit a San Lorenzo.

56 AGS, GM, Llig. 1.970. El 25 de febrer de 1764 el Ministre Ricardo Wall comunicava al Capità General el nomenament. I Bucarelli respongué a Wall la notificació al interessat l'11 d'abril de 1764. BM, *Asiento* (1752-1781), el 3 d'abril de 1764 es donà compliment al Reial Despatx.

57 Ambdós regiments foren extingits el 18 de novembre de 1748, PORTUGUES, J.A.: *Colección general de las ordenanzas militares*, Madrid, 1764-1765, Vol. III, p. 427, exactament *Real ordenanza de 16 de abril de 1741 sobre la antigüedad, y preferencia de los regimientos del Exército...*

58 AGS, GM, Llig. 1.970.

59 AGS, GM, Llig. 1.282. Arran d'una relació dels presoners que aleshores estaven al Castell de Alaïor feta per l'oficial de més alta graduació dels presoners, el coronel del regiment d'infanteria de Soria, Francisco Despuig, fill Comte de Montenegro, el 4 d'octubre de 1741. Llavors Padrinas era soldat de la companyia de la coronela del regiment de dragons d'Orà.

60 AGS, GM, Llig. 1.970. Alòs remet a Muniain la sol·licitud el 31 d'agost de 1767 i, posteriorment, el referit Alòs comunicava a Muniain haver rebut la carta de dia 19 de novembre en que se li notificava l'ascens, havent-se entregat a Padrinas el Despatx (25 novembre 1767). BM, *Asiento* (1752-1781), l'11 de novembre de 1767 es donà compliment al Reial Despatx.

61 BM, *Asiento* (1752-1781). El 3 d'abril de 1774 es donà compliment al Reial Despatx expedit a El Pardo.

62 BM, *Asiento* (1752-1781), el 5 de febrer de 1775 es donà compliment al Reial Despatx.

de març de dit any es conferia el Govern del Castell del Port de Sóller a **Pedro Romero**, sots-tinent agregat a la Plaça de Palma⁶³. De Romero sabem que començà a servir a l'exèrcit l'any 1740 al *Regiment de Cavalleria de Granada*, en el qual romangué per espai de 10 anys i 17 mesos, en que cessà al no poder continuar per la curtedat dels mitjans que tenia per mantenir-se. Passà posteriorment a Mallorca per orde del monarca per la col·laborar en la formació del *Regiment de Milícies*, del qual en fou nomenat sergent de primera classe. El 23 de febrer de 1772 mort l'Ajudant Primer de Palma, Lucas Durán, el sol·licità alejant la necessitat de mantenir la seva dona i família⁶⁴, que no obtingué, doncs el 29 de desembre de 1774 se li concedí el grau de sots-tinent i el retir del servei actiu en qualitat de "disperso" a la Plaça de Palma⁶⁵. L'any 1778 essent Governador de Castell del Port de Sóller tingué un enfrontament amb els regidors de la vila. El motiu que Romero recollia les olives que la pluja dipositava a la platja, usurpant un privilegi del donat de l'església, el governador acudí a l'autoritat del Capità General, qui manà empresonà al regidor Marquès⁶⁶. Guerrero fruï el càrrec fins la seva defunció ocorreguda el 3 de desembre de 1783. Morí sense haver disposat mandes pies i haver fet testament, essent enterrat al Convent de Jesús. Per la seva acta de defunció sabem que era natural d'Andalusia i que els seus pares es deien Juan i Maria Alcañiz (sic) y Ortiz⁶⁷.

A Guerrero el succeí **Santiago García Sánchez**. Aquest nasqué a Castella La Nova el 1745. Ingressà a l'exèrcit seguint les passes del seu progenitor -que arribà al grau de capità- com a cadet del regiment d'infanteria de Cantàbria (1 novembre 1757). El 7 de juliol de 1766 se'l nomenà sergent primer del regiment d'infanteria d'Extremadura, graduació que fruï fins passà a ser Guardia de la *Real Companyia d'Alabarders* el 17 de gener de 1772. L'any 1773 hagué de prendre part en les tasques d'extinció de l'incendi que es produí al Reial Palau de San Ildefonso⁶⁸. El 12 de febrer de 1774 el comte de Ricla, Ministre de Guerra, comunicà al Capità General el Marquès d'Alòs, que el rei havia concedit l'Ajudantia del Castell de Capdepera, aleshores vacant, a Santiago García, al qual se l'hi havia donat el preceptiu el despatx perquè es presentes al seu destí⁶⁹. La concessió del govern de Capdepera

63 BM, *Asiento (1752-1781)*. El 10 d'abril de 1776 es donà compliment al Reial Despatx expedit a El Pardo.

64 AGS, GM, Llig. 1971. El Capità General Alòs en la proposta que envià a Ricla, Secretari del Despatx de Guerra, per cobrir l'ajudantia primera, era que aquesta havia de recaure en l'Ajudant Segon Pedro Petra, aquesta nova vacant passaria a Nadal Bonamenti, l'Ajudant Tercer de Palma i aquesta a Andrés Gusi, capità de claus de Palma, càrrec aquest pel que proposà a Romero (Palma, 2 març 1772).

65 BM, *Asiento (1752-1781)*. El 24 de gener de 1775 es donà compliment al Reial Despatx expedit a Palacio.

66 RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, Vol. II, p. 172.

67 ADM, Llibre defuncions de Sóller 1783-1791 (I/72-D/15), Fol. 15r. Confirma el seu origen la referència que el 23 d'abril de 1775 se li concedí llicència de vuit mesos per passar a la seva casa del regne de Sevilla, *Asiento...* (1752-1781).

68 AGMS, Exp. G-1828. Fulla se serveis signada pel propi Santiago Garcia al Castell del Port de Sóller el 6 de gener de 1808.

69 BM, *Yndice general (1717-1782)*, pp. 842-843.

fou acompanyada de la concessió, amb la mateixa data, del grau de sots-tinent⁷⁰.

El 3 desembre de 1783 morí el Governador del Fort del Port de Sóller, Pedro Romero, càrrec que Garcia sol·licità fent el preceptiu memorial (Madrid, 8 de febrer de 1784). En aquest memorial alejava que el seu pare havia servit més de cinquanta anys, havent actuant a totes les campanyes d'Itàlia, mentre que ell, amb vintisis anys de servei, havia pres part en la campanya de Portugal, de la que sortí molt mal ferit, passà després amb el seu regiment a les Índies i a la seva tornada de les colònies rebé dues comissions; la primera, prendre a varis desertors, tasca en la qual la seva vida perillava i ser "esquadronista" en el seu regiment durant un lustre. Dels deu anys que servia a Capdepera destacava haver sortit victoriós d'un atac dels "moros"⁷¹. Podem precisar que aquest desallotjament dels moros s'havia produït de la Platja de la Mesquida l'any 1775 i que Garcia n'havia sortit, de nou, ferit⁷².

Malgrat que Garcia no era el primer dels candidats a la terna proposada per aprovisionar el govern del Port de Sóller, finalment, se li concedí el càrrec dotat amb un sou de vint escuts mensuals (El Pardo, 23 març 1784). Fet que aquell mateix dia es comunicava al Comandant General interí Galcerà de Vilalba, el qual amb ofici del 19 d'abril de 1784, comunicava a Gausa haver rebut la comunicació. El 5 de maig el Secretari Gomila certifica que Garcia havia realitzat el pleit-homenatge del càrrec de governador davant Villalba. El mateix dia García s'adreçava a Muzquiz remittint-l'hi copia del pleit-homenatge del govern del Port de Sóller "*q^e S.M se adignado concederme; delo q^e doy infinitas gracias, ya V.E poreal bien q^e me ha echo por haver contribuydo consu piadosa interces.^{on} y supp.^{ca} a V.E se digne interponer para el grado de theniente q^e ya rem.^{to} el memor.^l p. my Comand.^{te} grál por este cor.^o cyta gracia espero recibir de la generosa caridad de V.E*"⁷³. No se li concedí tal ascens, doncs el 1787 encara romanía com a sots-tinent⁷⁴.

Ja com a Governador del Castell del Port de Sóller capturà un destacament de contraban (1785). L'any 1808 encara romanía en aquests comandament⁷⁵, havent obtingut els ascensos a: tinent (ja l'hi documentam el 1798)⁷⁶ i capità (documentat a partir de 1807)⁷⁷.

70 BM, *Asiento (1752-1781)*. El d'14 abril de 1774 es donà compliment als dos Reials Despatxos.

71 AGS, GM, Llig. 1972.

72 AGMS, Exp. G-1828. Fulla se serveis signada pel propi Santiago Garcia al Castell del Port de Sóller el 6 de gener de 1808.

73 AGS, GM, Llig. 1.972. BM, *Asiento (1752-1781)*, el d'7 d'abril de 1784 es donà compliment al Reial Despatx de governador.

74 Estado 1787, P. 61.

75 AGMS, Exp. G-1828. Fulla se serveis signada pel propi Santiago Garcia al Castell del Port de Sóller el 6 de gener de 1808. Confirma la seva presencia com a governador el *Kalendario y guía de forasteros en las islas de Mallorca, Menorca, e Iviza y Formentera para el año de 1808*, Imprenta Real, 1808, p. 196.

76 *Kalendario y guía de forasteros en las islas de Mallorca, Menorca, e Iviza para el año de 1798*, Imprenta Real, 1798, p. 126.

77 *Kalendario y guía de forasteros en las islas de Mallorca y Menorca para el año de 1807*, Imprenta Real, 1807, p. 182.

Els Governadors del Castell de Pedra Picada⁷⁸.

Com en el cas del Castell de Sóller el primer governador borbònic del que tenim constància pertanyia al *Regiment d'Infanteria de Castella*, es tracta del tinent de granaders *reformado* **Juan Francisco Cuéllar (o de Cuéllar)**, que fou nomenat per Reial Despatx el 30 d'abril de 1716⁷⁹. Natural de Madrid, els seus pares foren Alonso Cuéllar i Teresa de la Fuente. Fruí el càrrec fins la seva mort, que es produí el 2 d'octubre de 1732, el 24 de maig de dit any havia fet *donatio causa mortis* en poder del notari Joan Morell. Fou sepultat a l'església del Convent de Jesús, davant la capella de Sant Antoni⁸⁰. Fou un dels testimonis de les mandes pies del Governador del Castell del port de Sóller Ignacio Garcia, el qual li feu donació de "*la mia caña d'India ab los caps de plata*"⁸¹.

Rullán Mir refereix que **José Dubois** obtingué possessió del càrrec el 28 de setembre de 1733⁸². Encara romania al càrrec el març de 1741, doncs com a tal fou un dels marmessor de la darrera voluntat del Governador del Port de Sóller Manuel Rodríguez⁸³. A **Pablo Bando** només el documentam per la referència de Rullán Mir, que diu prengué possessió del càrrec el 8 de juliol de 1745⁸⁴.

L'abril de 1753 ocupava el càrrec **José Cobarruvias**, qui per aquelles dates fou nomenat per Francisco Ferrer, Governador del Castell del Port de Sóller, un dels marmessor de la seva darrera voluntat⁸⁵. Cobarrubias morí en possessió del càrrec el 27 maig 1760. El 9 de març de dit any feu disposicions testamentàries com testificava el prevere Joan Verger. Fou sepultat a la parròquia de *Sant Agnis* (Santanyí)⁸⁶.

Mort Cobarrubias sol·licità el càrrec el tinent **Pedro Bolo Toro**, que era ajudant Tercer de la Plaça d'Orà, càrrec dotat amb 30 escuts de velló mensuals de sou, alejant tenir la seva família, composta de la seva esposa, embarassada de sis mesos, tres fills i una dona de la seva germana, a Mallorca; a més de 1200 lliures de distància. Fou nomenat Governador de la Fortalesa de Pedra Picada per Reial Despatx expedit al Buen Retiro el 14 de desembre de 1760⁸⁷. Pedro Bolo havia nat a Badajoz el 1729⁸⁸. Pel

78 Inicialment rebé la denominació de Castell, al segle XVIII però fonamentalment es referit com fortaleza.

79 A Palma se li expedí l'u de juliol ARM, RP, Leg. 1901, Fols. 34v-35v. S'assenyala que el sou era 20 escuts mensuals. El nomenament també a AGS, GM, Llig. 5.463, Fol. 209r.

80 ADM, Llibre defuncions de Sóller 1724-1737 (I/72-D/9), Fols. 117v-118r. És el Francisco Descallar que Rullán Mir refereix morí el 2 d'octubre de 1732, RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, Vol. II, p. 208.

81 ADM, Llibre defuncions de Sóller 1715-1723 (I/72-D/8), 232v. ARM, PN, M-4050, Fol. 127 i M-4051, Fols. 361-362. Foren testimonis de la seva darrera voluntat els torrers de la torre Pere Antoni Bisbal i Antoni Mayol.

82 RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, Vol. II, p. 208.

83 ADM, Llibre defuncions de Sóller 1738-1746 (I/72-D/10), Fol. 56v.

84 RULLÁN MIR, J.: *Historia de Sóller...* op. cit, Vol. II, p. 208.

85 ADM, Llibre defuncions de Sóller 1747-1755 (I/72-D/11), Fol. 117r.

86 ADM, Llibre defuncions de Sóller 1755-62 (I/72-D/12), Fol. 59v.

87 AGS, GM, Llig. 1.970. *Asiento...* (1752-1781), el 7 d'abril de 1761 es donà compliment al Reial Despatx.

88 MAROTO COLL, J.F.: "Las hojas de servicio militar del regimiento de Milicias provinciales de Mallorca de 1788, pruebas de nobleza y hidalguía", *Memoria de la Academia Mallorquina de Estudios Genealógicos*, Num IV-V (1954), p. 121.

novembre de 1753 amb la graduació de sots-tinent estava de guarnició a Mallorca amb el seu regiment, el *d'infanteria d'Àfrica*, i Ensenada ordenava al Capità General de Mallorca que passàs a Barcelona a estudiar a l'Acadèmia de Matemàtiques⁸⁹. No sabem si finalitzà els estudis, el cert és que no entrà al cos d'enginyers i que el 1756 era de nou a Mallorca on casà amb Magdalena de Salas i Escursac⁹⁰. Al ser nomenat Ajudant Tercer de la Plaça d'Orà era tinent del referit *regiment d'Infanteria d'Àfrica*⁹¹. Fruí el govern de Pedra Picada fins el seu nomenament com a Ajudant del primer Batalló del *Regiment de Milícies* (3 d'agost de 1764)⁹². El 9 d'abril de 1771 ascendí a capità⁹³. El 1788 encara romania amb dita graduació⁹⁴. El 1798 el documentem com a sergent major de dit cos⁹⁵. A la seva mort, produïda l'any 1811 ostentava la graduació de Tinent Coronel⁹⁶. Possiblement parent seu, sinó un dels seu fills, fou el José Antonio Bolo que el 15 d'abril de 1783 obtingué l'ajudantia de la Plaça d'Alcudia⁹⁷, que encara fruïa el 1802⁹⁸.

A Bolo el succeí **Antonio de Juan**, sots-tinent agregat a la Plaça de Palma, d'acord amb la recomanació del Capità General, qui obtingué el càrrec per Reial Despatx expedit al Buen Retiro el 23 de febrer de 1764⁹⁹. El 9 d'abril de 1764 realitzà homenatge pel càrrec davant el Capità General Bucarelli¹⁰⁰.

San Juan ocupà el càrrec fins la seva mort i el 25 de novembre de 1765 el càrrec fou concedit a **Salvador Ballo (Vallo)**. Aquest era Guardia de Corps de la *companyia Flamenca*, havia començat els seus serveis a l'exèrcit feia nou anys al *Regiment de Cavalleria de Montesa*, després de tres anys

89 BM, *Yndice general (1717-1782)*, Fol. 421.

90 SEGURA CORTES, J.: "Els Comelles de Son Mas (Poreres)", *Il Jornades d'Estudis Locals de la Mancomunitat des Pla de Mallorca*. Porreres, Editat per la Mancomunitat des Pla de Mallorca, Binissalem, 1999, p. 116. No surt referenciat al repertori d'enginyers de CAPEL, H et alter.: *Los ingenieros militares en España siglo XVIII. Repertorio biográfico e inventario de su labor científica y espacial*. Colección Geo Crítica. Textos de apoyo nº 3, Ed Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, Barcelona, 1983.

91 AGS, GM, Llig. 1.970.

92 BM, *Asiento (1752-1781)*. El 3 d'abril de 1764 es donà compliment al Reial Despatx expedit a San Ildefonso.

93 BM, *Asiento (1752-1781)*, el 14 de maig de 1771 es donà compliment al Reial Despatx expedit Aranjuez.

94 MAROTO COLL, J.F.: "Las hojas de servicio...art. cit, p. 121. s'assenyala que la seva qualitat es noble i la seva salut bona.

95 *Kalendar y guía de forasteros en las islas de Mallorca, Menorca, e Iviza para el año de 1798*, Imprenta Real, 1798, p. 129.

96 SEGURA CORTES, J.: "Els Comelles...art. cit, p. 116.

97 BM, *Asiento (1752-1781)*. José Bolo també ocupava com Pedro Bolo un càrrec d'estat major, en el seu cas l'ajudantia del Castell de San Andrés d'Orà.

98 *Kalendar y guía de forasteros en las islas de Mallorca, Menorca, e Iviza para el año de 1788*, Impr. Real, 1788, p. 88 i *Kalendar y guía de forasteros en las islas de Mallorca e Iviza para el año de 1802*, Imprenta Real, 1802, p. 173.

99 Amb sou de 20 escuts mensuals s'assenyala, AGS, GM, Llig. 1.970. El 25 de febrer de 1764 Ricardo Wall comunicava al Capità General Bucarelli el nomenament i aquest responia a Wall haver rebut la notificació l'11 d'abril. I BM, *Asiento (1752-1781)*, el 3 d'abril de 1762 es donà compliment al Reial Despatx.

100 AGS, GM, Llig. 1.970. Certificació feta pel secretari Onofre Gomila.

passà a les *Guardes de Corps*. Impossibilitat per continuar en servei actiu per quatre caigudes sol·licità el govern de Pedra Picada. Recolzava la seva petició el coronel de les *Guàrdies des de Corps*, el Duc de Bournonville (Aranjuez, 10 de maig de 1765). En el memorial que es tramitava a la cort es ressenyà que “*por la corta dotación de 20 Exc.^s al mes que tiene este Gobierno, lo han servido siempre subthenientes y sargentos graduados*”, tal volta això implica que Ballo primer fou ascendit a Alferes (24 novembre 1765) i que l'endemà, com hem dit, rebés el càrrec de Governador de Pedra Picada¹⁰¹. Vallo fruï el càrrec fins la seva promoció al Govern de Cabrera (5 febrer 1771). L'1 de maig sol·licità el grau de tinent i el 17 de juny de 1771 se li expedia a Aranjuez Real Despatx de Tinent de Cavalleria¹⁰². L'any següent sol·licitava un nou ascens, a capità, malgrat que Alòs, Capità General, en la resposta a la petició del Ricla del 28 d'abril de 1772 de que informàs sobre dita petició, es demostrava favorable a l'ascens: “*agraciarle conel deCapitan, que aora solicita, estaria mas autorizado el empleo de Gobernador*” (27 maig 1772), se li denegà (juny de 1772)¹⁰³. Romangué al càrrec fins el seu retir (29 d'octubre de 1785)¹⁰⁴.

Al ser promocionat l'anterior al govern del Castell de Cabrera el govern de Pedra Picada fou concedit a **Ignacio Geraers** per Reial Despatx expedit a El Pardo l'1 de febrer de 1775. Geraers, com el seu antecessor Vallo era Guardia Corps de la *Companya Flamenca*, en la que servia feia sis anys. Curiosament Geraers no havia sol·licitant el càrrec de governador de Pedra Picada sinó el de Cabrera. En el memorial que elevà per fe dita sol·licitud es recolzava en els mèrits del seu germà¹⁰⁵ i en els seus, que consistien simplement en haver servit en la Campanya de Portugal. Amb motiu d'haver quedat impedit temporalment per una caiguda de cavall demanà el retir a la

101 AGS, GM, Llig. 1.971 El dia 27 de novembre Squilache escrivia a Alòs notificant-li el nomenament. Alòs el 22 de gener de 1766 li responia haver rebut la notificació. Altres candidats foren:

José Suñer, sergent del *Regiment de Dragons de Batabia*, amb 25 anys de servei, d'ells onze com a sergent. Havia servir en la darrera expedició d'Itàlia amb el regiment de fusellers de Barcelona, prenent part, entre d'altres accions, a la batalla de Camposanto, l'avançada de Beletri, en la qual fou ferit per baioneta i al bloqueig de Nochera, on caigué presoner.

Antonio Ferrer, sergent d'infanteria reformat, tenia 35 anys de serveis. Començà a servir al *Regiment d'Infanteria de Castella* el 1727, el 1740 ascendí a sergent del mateix el 1740. Participà a les expedicions d'Itàlia dels anys 30 i 40.

Fancisco San Juan, sots-tenant agregat a la Plana major del Regne de Mallorca. Començà a servir com a cadet del *Regiment de cavalleria de Borbó* el 1741. Participà a l'expedició d'Itàlia dels anys 40, en la qual obtingué el despatx d'oficial.

BM, *Asiento (1752-1781)*, el 23 de març de 1766 es donà compliment a ambdós Reials Despatxos, el de Governador i el d'alferes, expedit a San Lorenzo.

102 AGS, GM, Llig. 1.971. BM, *Asiento (1752-1781)*, el 28 de febrero de 1771 es donà compliment al Reial Despatx de governador i el 2 de juliol el de tinent de cavalleria.

103 AGS, GM, Llig. 1.971.

104 BM, *Asiento (1752-1781)*. El 12 novembre de 1785 es donà compliment al Reial Despatx de retir expedit a San Lorenzo.

105 AGS, GM, Llig. 1.971. Possiblement dit germà sia el Pedro Geraers, sots-tenant agregat a la Plaça de Cartagena, qui el 4 de novembre de 1774 fou agregat a la Plaça de Palma, BM, *Asiento (1752-1781)*.

Plaça d'Alacant i aleshores, ja recuperat, i havent de tenir cura de la seva mare elevà dit memorial. El 19 de maig se li conferí el grau de tinent de cavalleria que havia sol·licitat¹⁰⁶.

El substituï **Angel Garcia**, tinent agregat a l'Estat Major de Madrid pel nomenament de Geraers com a Governador del Castell de Trebeso, amb Real Despatx del 3 de desembre de 1787¹⁰⁷. Garcia no arribà a ocupar el càrrec ni mig any, el 30 de març per Reial Despatx expedit a Aranjuez se li conferia el govern del Castell de San Carles¹⁰⁸, en el qual encara hi romania l'any 1811¹⁰⁹.

Amb la promoció de Garcia el govern de Pedra Picada fou concedit el 8 de juny de 1788 **José Martínez**, sots-tenent del *Regiment d'Infanteria d'Àfrica*, juntament amb l'ascens a tinent¹¹⁰. Possiblement es tracta del tinent **Joaquín Martínez** documentat l'any 1790¹¹¹.

L'any 1802 obtingué el càrrec **Pedro Rosselló**¹¹², qui ostentava la graduació de tinent¹¹³. Encara fruïa el càrrec el 1820¹¹⁴.

ABREVIATURES

ADM: Arxiu Diocesà de Mallorca
 AGS: Archivo General de Simancas
 ARM: Arxiu del Regne de Malloca
 ASAL: Arxiu de la Societat Arqueològica Lul·liana
 BM: Biblioteca Militar.
 GM: Guerra Moderna
 Llig: Lligall
 PN: Protocol Notarial
 RP: Real Patrimoni
 Supl: Suplement

106 BM, *Asiento (1752-1781)*, el 31 de juliol de 1775 es donà compliment al Reial Despatx de Governador i al de tinent expedit a Aranjuez.

107 Amb sou de 20 escuts mensuals. BM, *Asiento (1752-1781)*, el 15 de gener de 1788 es donà compliment al Reial Despatx.

108 BM, *Asiento (1752-1781)*. El 8 d'abril de 1788 es donà compliment al Reial Despatx.

109 SEGURA CORTES, J: "Aspectes històrics del Castell San Carles (Portopí)", *El Patrimoni Marítim i Costaner. Actes del Vè Congrés El Nostre Patrimoni Cultural*, Editat per la Societat Arqueològica Lul·liana, Palma de Mallorca, 2004, p. 96.

110 BM, *Asiento (1752-1781)*. L'u d'agost de 1788 es donà compliment als dos Reials Despatxos expedits a Aranjuez.

111 *Kalendario y guía de forasteros en las islas de Mallorca, Menorca, e Iviza para el año de 1790*, Imprenta Real, 1790, p. 95.

112 GIL NOVALES, A.: *Diccionario Biografico del Trienio Liberal (DBTL)*, Ediciones El Museo Universal, Madrid, 1991, p. 582.

113 *Kalendario y guía de forasteros en las islas de Mallorca e Iviza para el año de 1802*, Imprenta Real, 1802, p. 173. El documentam com a tinent encara el 1808, *Kalendario y guía de forasteros en las islas de Mallorca, Menorca, e Iviza y Formentera para el año de 1808*, Imprenta Real, 1808, p. 196.

114 GIL NOVALES, A.: *Diccionario...*art. cit, p. 582.

BIBLIOGRAFIA

- ANDÚJAR CASTILLO, F.: *Los militares en España en el siglo XVIII: un estudio social*, Colección Biblioteca *Crónica Nova* de Estudios Históricos nº 14, Ed Universidad de Granada, Granada, 1991.
- BALDUQUE MARCOS, L.M.: *El Ejército de Carlos III : Extracción social, origen geográfico y formas de vida de los Oficiales de S.M.* Tesis Doctoral, Universidad Complutense de Madrid, Madrid, 1993.
- BOVER ROSELLÓ, J.M^a.: *Nobiliario Mallorquín*, Imprenta Gelabert, Palma, 1850.
- BOVER ROSELLÓ, J.M^a.: *Historia de la expugnación de Sóller por el ejército de Occhiali, capitán pachá de Túnez, y victoria ganada por los vecinos de aquella villa en 11 de mayo de 1561*, Imp. Balear, Palma, 1856.
- GIL NOVALES, A.: *Diccionario Biográfico del Trienio Liberal (DBTL)*, Ediciones El Museo Universal, Madrid, 1991.
- GUAL TRUYOLS, S.: *La expedición a Mahón. 1738-1741*, Ed Museo Histórico Militar de Menorca, Palma, 1993.
- MAROTO COLL, J.F.: "Las hojas de servicio militar del regimiento de Milicias provinciales de Mallorca de 1788, pruebas de nobleza y hidalguía", *Memoria de la Academia Mallorquina de Estudios Genealógicos*, Num IV-V, Imprenta Sagrados Corazones, Palma, 1954, pp. 113-120.
- PEREZ FERRER, F.: *Notes històriques: aportació a la història de Sóller*, Edita Caja de Ahorros y Monte de Piedad de las Baleares, Palma, 1974.
- RULLAN MIR, J.: *Historia de Sóller en sus relaciones con la general de Mallorca*, Palma, Imprenta Guasp, Palma, Vol. II (1876).
- SANTAMARÍA, A.: *El valle de Sóller y Mallorca en el siglo XVI*, Ed, Sóller, 1971.
- SEGURA CORTES, J.: "Aspectes històrics del Castell San Carles (Portopí)", *El Patrimoni Marítim i Costaner. Actes del Vè Congrés El Nostre Patrimoni Cultural*, Editat per la Societat Arqueològica Lul·liana, Palma de Mallorca, 2004, pp. 85-120.
- SEGURA CORTES, J.: "Els Comelles de Son Mas (Porreres)", *II Jornades d'Estudis Locals de la Mancomunitat des Pla de Mallorca. Porreres*, Editat per la Mancomunitat des Pla de Mallorca, Binissalem, 1999, pp. 113-122.
- SERRA DE GAYETA, F.: "Informacions dels Llibres de "Consensus" (Arxiu Diocesà de Mallorca). Segles XVI y VII", *Boletín de la Sociedad Arqueológica Luliana* Tomo XXXIII, (1968-1972), pp. 479-88.
- WEYLER LAVIÑA, F.: *Historia militar de Mallorca: siglos XIII al XVIII*, Ayer, Palma, 1986 (1862).

FONTS IMPRESSES.

- Calendario y guía de forasteros en las islas de Mallorca e Iviza para el año de 1802*, Imprenta Real, 1802.
- Kalendario y guía de forasteros en las islas de Mallorca, Menorca, e Iviza para el año de 1788*, Impr. Real, 1788.
- Kalendario y guía de forasteros en las islas de Mallorca, Menorca, e Iviza para el año de 1790*, Imprenta Real, 1790.

Kalendario y guía de forasteros en las islas de Mallorca, Menorca, e Iviza para el año de 1798, Imprenta Real, 1798.

Kalendario y guía de forasteros en las islas de Mallorca y Menorca para el año de 1807, Imprenta Real, 1807.

Kalendario y guía de forasteros en las islas de Mallorca, Menorca, e Iviza y Formentera para el año de 1808, Imprenta Real, 1808.

PORTUGUES, J.A.: *Colección general de las ordenanzas militares*, 11 Vols., Madrid, 1764-1765.

MANUSCRITS.

Asiento de Reales Despachos, Licencias y prorrogas (1752-1781).

Miscelanea privilegiorum et regiorum diplomatum, Vol. V (Anys 1698-1717).

Yndice general de todos los papeles que existen en la secretaria del Gobierno y Capitanía General del Reino de Mallorca (1717-1782).

